

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-4-173 (Devralma)
Karar Sayısı : 05-01/7-6
Karar Tarihi : 6.1.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A.Ersan GÖKMEN,
R. Müfit SONBAY, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: Uygur GAZİOĞLU, Hatice AKKAYA KARAYOL

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN : Thyssen Krupp AG
Temsilcisi: Av. Ekin GÖKKILIÇ
Kore Şehitleri Caddesi Mithat Ünlü Sk. 21/11
34394 Zincirlikuyu/İstanbul

D. TARAFLAR

: - ThyssenKrupp AG
August-Thyssen Strasse 1
40211 Düsseldorf ALMANYA

- One Equity Partners LLC.
Werftstrasse 112-114 24143 Kiel ALMANYA

30

E. DOSYA KONUSU: One Equity Partners LLC (OEP)'nin kontrolündeki Howaldswerke-Deutsche Werft AG (HDW)'nin ThyssenKrupp AG (TK) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 27.10.2004 tarih ve 6018 sayı ile giren ve en son 24.12.2004 tarih ve 7265 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 31.12.2004 tarih ve 2004-4-173/Öİ-04-UG sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 3.1.2005 tarih ve REK.0.08.00.00/2 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-01 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

50 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ** : İlgili raporda; OEP'nin kontrolünde bulunan HDW hisselerinin tamamının TK'nın kontrolündeki ThyssenKrupp Werften GmbH (TKW) tarafından devralınması işleminin, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bildirim tabi bir devralma işlemi olduğu; ancak bu devralma işlemi sonucunda ilgili ürün pazarında, aynı Kanun maddesinde belirtilen bir hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı; bu nedenle, bildirim konu devir işlemine izin verilmesinin uygun olacağı görüşü ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

60 H.1.2. İlgili Ürün Pazarı

Bildirime konu işlemi gerçekleştiren teşebbüslerin temel faaliyet alanları ticari gemi ve savaş gemisi yapımından oluşmaktadır.

Savaş Gemileri: Savaş gemileri, genellikle savunma bakanlıklarına bağlı olarak faaliyet gösteren devlet kurumlarının, hükümetin onayı ve talimatı ile satın aldıkları savunma araçlarıdır. İnceleme konusu işlem bakımından savaş gemileri kendi içinde 300 ton ve üstü kapasiteye sahip nükleer olmayan konvansiyonel denizaltılar, firkateyn, mayın önleyici gemiler ve küçük savaş gemileri gibi alt gruplara ayrılmaktadır.

70 Yukarıda sayılan her bir savaş gemisi ürün pazarı ise, yeni yapılmış gemiler (bitmiş ürün), inşa edilmek üzere alıcı ülkeye teslim edilen ürün paketleri, kullanılmış savaş gemilerinin teslimi, savaş gemilerinin modernizasyonu ve yenilenmesi alt pazarlarına ayrılmaktadır.

Ticari Gemiler: Ticari gemiler, temel olarak ham petrol tankeri, kargo gemileri, feribotlar, yolcu gemileri ve benzeri alt pazarlara ayrılabilir.

Bildirim konusu çerçevesinde ilgili ürün pazarları, "ticari gemiler pazarı" ve "savaş gemileri pazarı" olarak belirlenmiştir.

80 H.1.3. İlgili Coğrafi Pazar

Taşımacılık masraflarının düşük olması ve gümrük vergisi gibi önemli ticari sınırlamaların olmaması sebebiyle, ticari gemi ve savaş gemisi yapımı pazarındaki müşteriler açısından, dünya genelindeki tüm teşebbüsler alternatif olarak görülebilmektedir. Bununla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde belirtilen uygulama alanı dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak tespit edilmiştir.

90 **H.2. Taraflar**

H.2.1. Devralan: ThyssenKrupp AG

TK, Alman kanunlarına göre kurulmuş, halka açık çok uluslu bir şirkettir. Teşebbüs çelik, ana çelik ürünleri ve hizmetler başlıkları altında toplanabilecek üç temel ürün grubunda faaliyet göstermektedir.

100 TK dolaylı olarak TKW isimli şirketin tüm hisselerine sahiptir. TKW ise Blohm+ Voss GmbH; Blohm + Voss Repair GmbH ve Nordseewerke GmbH (Topluca TK Tersaneleri) isimli üç şirketin her birinin hisselerinin %99.5'ine sahiptir. Geri kalan %0.5 oranındaki hisse ise muhtelif gerçek kişilere ait bulunmaktadır. Ticari gemi ve savaş gemisi inşaatının gerçekleştirildiği TK tersanelerinde, gemi inşaatının yanı sıra gemilere yönelik bakım-onarım hizmetleri de verilmektedir. Bunların dışında söz konusu tersaneler sınırlı düzeyde, ticari makine sanayi alanında da faaliyet göstermektedir.

TK, savaş gemileri pazarında 2002 yılında gemi inşaa etmemiş, 2003 yılında dünya genelinde inşaa edilen 8 Fırkateyn'in (..)ini inşaa etmiştir.

110 Türkiye'de doğrudan faaliyeti bulunmayan TK'nın 2003 yılı içinde Türkiye'ye gerçekleştirmiş olduğu satışlardan elde ettiği cirosu (.....) TL'dir.

H.2.2. Devreden: One Equity Partners LLC

Özel bir yatırım bankası olan OEP, bir Amerikan bankası olan Bank One Corporation tarafından kurulmuştur. Bank One Corporation, 1.7.2004 tarihinde uluslararası arenada mali hizmetler sunan J.P. Morgan Chase & Co. (JP Morgan Chase) NewYork ile birleşmiş olduğundan JP Morgan Chase şirketin dolaylı ortağı konumundadır.

120 OEP, Hollanda'da kurulu European Shipyards Holding B.V. (ESH) isimli holding şirketi vasıtasıyla, devre konu HDW şirketinin hisselerinin tamamına sahip bulunmaktadır.

H.2.3. Devralınan: Howaldtswerke-Deutsche Werft AG

130 HDW, TK tersaneleri ile benzer faaliyet alanlarında (ticari gemi ve savaş gemisi inşaatı ve ilgili hizmetler) iştigal etmektedir. HDW'nun, Kockums AB unvanlı iştiraki savaş gemisi inşaatı; Hellenic Shipyards S.A. unvanlı iştiraki ticari gemi ve savaş gemisi inşaatı ve onarımı; HDW Nobiskrug GmbH unvanlı iştiraki ticari gemi ve yat yapımı ve onarımı; HDW-Hagenuek Schiffstechnik GmbH unvanlı iştiraki gemi teknolojisi; MARLOG Marine Logistik GmbH & Co. unvanlı iştiraki denizaltılar için satış sonrası servis ve yedek parça temini ve Kockums Pacific

05-01/7-6

Technology Pty. Ltd. unvanlı iştiraki denizaltılara bağılı hizmetler alanlarında faaliyet göstermektedir.

Bu kapsamda, savaş gemileri pazarında, HDW, 2002 yılında hiç bir firkateyn inşaa etmemiş, 2003 yılında dünya çapında inşaa edilen 8 firkateynden (.....) inşaa etmiştir.

- 140 Nükleer olmayan konvansiyonel denizaltı pazarında ise, HDW, 2002 yılında hiç inşaa gerçekleştirilmemiş olup, 2003 yılında dünya genelinde yapılan (..) ürün paketi satışı anılan şirkete aittir.

2002 yılında konvansiyonel denizaltı yenileme/modernizasyon pazarında faaliyeti bulunmayan HDW, 2003 yılında dünya genelinde yapılan 6 yenileme/modernizasyonun (.....) gerçekleştirmiştir.

HDW, Türkiye'ye aşağıdaki savaş gemilerinin satışını gerçekleştirmiştir:

- 150 -Her seferinde (..) tane olmak üzere 1994'te, 1998'de ve 2003 yıllarında denizaltılar için (..) ürün paketi.

-HDW tarafından teklif edilen denizaltılar için (..) ürün paketi (TKW'nin iştiraki Nordseewerke konsorsiyumu ile birlikte).

-1995 yılında sipariş edilen (..) firkateyn ve firkateyn için (..) ürün paketi (TK ve HDW konsorsiyumu ile).

-(..) firkateyn 1995 yılında teslim edilmiştir.

160

-Firkateyn için (..) ürün paketi 1996 yılında teslim edilmiştir.

Türkiye'de doğrudan faaliyeti bulunmayan HDW'nin 2003 yılında Türkiye'ye gerçekleştirmiş olduğu satışlardan elde ettiği konsolide cirosu (.....) TL'dir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Devralma İşlemi

170

Bildirime konu işlem, OEP'nin kontrolünde bulunan HDW'nin TK'nın kontrolüne geçmesi işlemidir. Buna göre, öncelikle TKW tarafından ESH'den HDW şirketinin hisselerinin tamamının satın alınması ve bunu takiben ESH'ye TKW şirketinin sermayesinin %25'ini temsil eden hissenin devri öngörülmüştür.

Bildirime konu işlemin iki boyutu bulunmaktadır. Bunlardan birincisi ESH aracılığıyla OEP'nin kontrolünde bulunan HDW hisselerinin tamamının TK'nın kontrolündeki TKW tarafından devralınmasıdır.

05-01/7-6

180 İşlemin ikinci boyutu ise, TKW hisselerinin %25'lik kısmının OEP tarafından devralınmasıdır. İşlem sonrasında TKW'nin %75'lik hissesi ve kontrolü TK'da kalmaya devam edecektir.

H.3.2. Hukuki Değerlendirme

190 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in 2. maddesi Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gereken birleşme ve devralma hallerine ilişkin temel esasları belirlemektedir. Anılan Tebliğ maddesinin (b) bendine göre, "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi" 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde teşebbüsler arası birleşme ve devralma kabul edilerek Tebliğ kapsamında sayılmakta ve Tebliğ'in 4. maddesindeki koşulların da gerçekleşmesi halinde Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gerekmektedir.

200 Aynı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesi uyarınca ise bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında toplam pazar paylarının % 25'i ya da bir önceki mali yılda gerçekleşen toplam cirolarının 25.000.000.000.000 TL'yi aşması durumunda Kurul'dan izin alınması gerekmektedir.

210 Yukarıda belirtildiği üzere bildirim konu işlemin iki boyutu bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, ESH aracılığıyla OEP'nin kontrolünde bulunan HDW hisselerinin tamamının TK'nın kontrolündeki TKW tarafından devralınmasıdır. Söz konusu işlem sonucunda, önceden OEP'nin kontrolünde bulunan HDW'nin kontrolü TKW ve dolaylı olarak TK'ya geçmektedir. İşlemin değinilen boyutu, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi anlamında bir devralma işlemidir.

İşlemin ikinci boyutu ise, TKW hisselerinin %25'lik kısmının OEP tarafından devralınmasıdır. Bildirim formunda yer verilen bilgilere göre işlem sonrasında TKW'nin %75'lik hissesi ve kontrolü TK'da kalmaya devam edecektir. Bu teşebbüsün kontrolünde bir değişiklik yaratmayan işlemin bu ikinci boyutunun, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devir işlemi olarak nitelendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

220 Devralınan şirket konumundaki HDW'nin 2003 yılında (iştirakleri aracılığıyla) Türkiye'ye gerçekleştirmiş olduğu satışlardan elde ettiği cirosu, (.....) TL'dir. Devralan TKW'nin yine 2003 yılı içinde Türkiye'de (iştirakleri aracılığıyla) gerçekleştirmiş olduğu satışlardan elde ettiği cirosu ise (.....) TL'dir. Bu çerçevede, pazar paylarına bakmaya gerek kalmaksızın tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları yönüyle Tebliğ'de

05-01/7-6

öngörülen 25.000.000.000.000 TL eşliğini geçtikleri; bu nedenle işlemin Kurulun iznine tabi olduğu belirlenmiştir.

230 Her ne kadar bildirim konu işlem Türkiye’de gerçekleşmiyor olsa da, işlemin tarafı olan teşebbüslerin Türkiye pazarında faaliyetlerinin bulunması nedeniyle anılan pazarda etki doğurabilecek nitelikteki bu işlem 4054 sayılı Kanun ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamındadır.

Dünya ticari gemi pazarında toplam pazar payları %(..)'in altında bulunan tarafların, bu pazarda Türkiye’ye satışları bulunmamaktadır. Bu çerçevede esas olarak Almanya’da gerçekleştirilen işlemin etkisi Türkiye savaş gemileri pazarında olacaktır.

240 TK savaş gemileri pazarında 2003 yılında yalnızca fırkateyn inşaatı alanında faaliyet gerçekleştirmiştir. HDW ise bu pazarda fırkateyn inşaatının yanında konvansiyonel denizaltı inşaatı ve modernizasyonu pazarlarında faaliyette bulunmuştur. İnceleme konusu işlemin yalnızca tarafların tek örtüşen faaliyet alanı olan fırkateyn inşaatı konusunda bir yoğunlaşma doğurması söz konusudur. Diğer taraftan, TK ve HDW’nin dünya çapında üretilen 8 fırkateynin yalnızca (..) tanesini üretmiş oldukları ve ikisinin bu pazardaki toplam payının işlem sonucunda ancak %(...) seviyesine ulaşacağı görülmektedir. HDW’nin faaliyetlerinin bulunduğu savaş gemileri pazarının diğer alt pazarlarında ise TK’nın faaliyeti bulunmadığından, inceleme konusu işlem neticesinde bu alanlarda pazar gücünde bir artışın söz konusu olmayacağı anlaşılmıştır.

250 Savaş gemileri pazarı bakımından, dünya pazarındaki diğer rakiplerin varlığı, aynı zamanda özellikle savaş gemileri ve denizaltı pazarındaki müşterilerin devletlerin savunma bakanlıkları gibi çok yüksek güce sahip alıcılar olması sebebiyle, işlem sonucunda bu pazarlarda rekabeti kısıtlayıcı etki doğması mümkün görülmemektedir. Savaş gemilerinin ilgili devlet kuruluşları tarafından gerçekleştirilen uluslararası ihaleler neticesinde alındığı bilinmektedir. Çok büyük bir alım gücüne sahip olan müşterilerin yani ülkelerin milli savunma bakanlıklarının, yaptıkları ihalelerde dünya genelindeki tüm gemi üreticilerinden teklif alabilmelerinin mümkün olduğu, Türkiye’deki yetkili kamu otoritelerinin de savaş gemisi alımına ilişkin olarak yasal düzenlemelere uygun biçimde 260 açabilecekleri ihalelere katılabilecek dünya çapında rakipler bulunduğu dikkate alındığında; bildirim konu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratılması veya güçlendirilmesine neden olmayacağı ve bu nedenle işleme izin verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

270 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, One Equity Partners LLC’nin kontrolündeki Howaldtswerke-Deutsche Werft AG’nin ThyssenKrupp AG tarafından devralınması işleminin, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bildirim tabi bir devralma işlemi olduğuna; bununla birlikte, devralma sonrasında 4054 sayılı

05-01/7-6

Kanun'un 7. maddesi kapsamında hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesinin ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına; dolayısıyla bildirim konu işleme izin verilmesine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 6.1.2005 gün ve 05-01/7-6 sayılı Karar'ına

KARŐI OY GEREKÇESİ

Devralma işleminin tarafları, One Equity Partners LLC'nin kontrolündeki Howaldswere-Deutsche Werft AG ve ThyssenKrupp AG'nin faaliyet gösterdikleri savaş gemileri üretimi pazarının Türkiye'de bulunmaması (bu gemilere duyulan ihtiyaç karŐısında yapılan alımlar askeri ihaleler yoluyla dıŐalım olarak gerçekteŐtirilmektedir ve bu alımlar ile ilgili düzenleme Kamu İhale Kanun'unda yer almaktadır), ticari gemiler konusunda ise Türkiye'ye herhangi bir satıŐlarının olmaması karŐısında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde ortaya konulan ilgili kuruluŐların Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet göstermesi ve bunların eylemlerinden ülkede mevcut pazarların etkileniyor olması Őartları gözönüne alınarak bu devralmanın Kanun kapsamı dışında kaldığına ve Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olmadığına hükmedilmesi gerekirdi.

Bu görüŐle Kurul'un baŐlıkta anılan kararına katılmadım.

Murat GENCER

Kurul yesi

1.